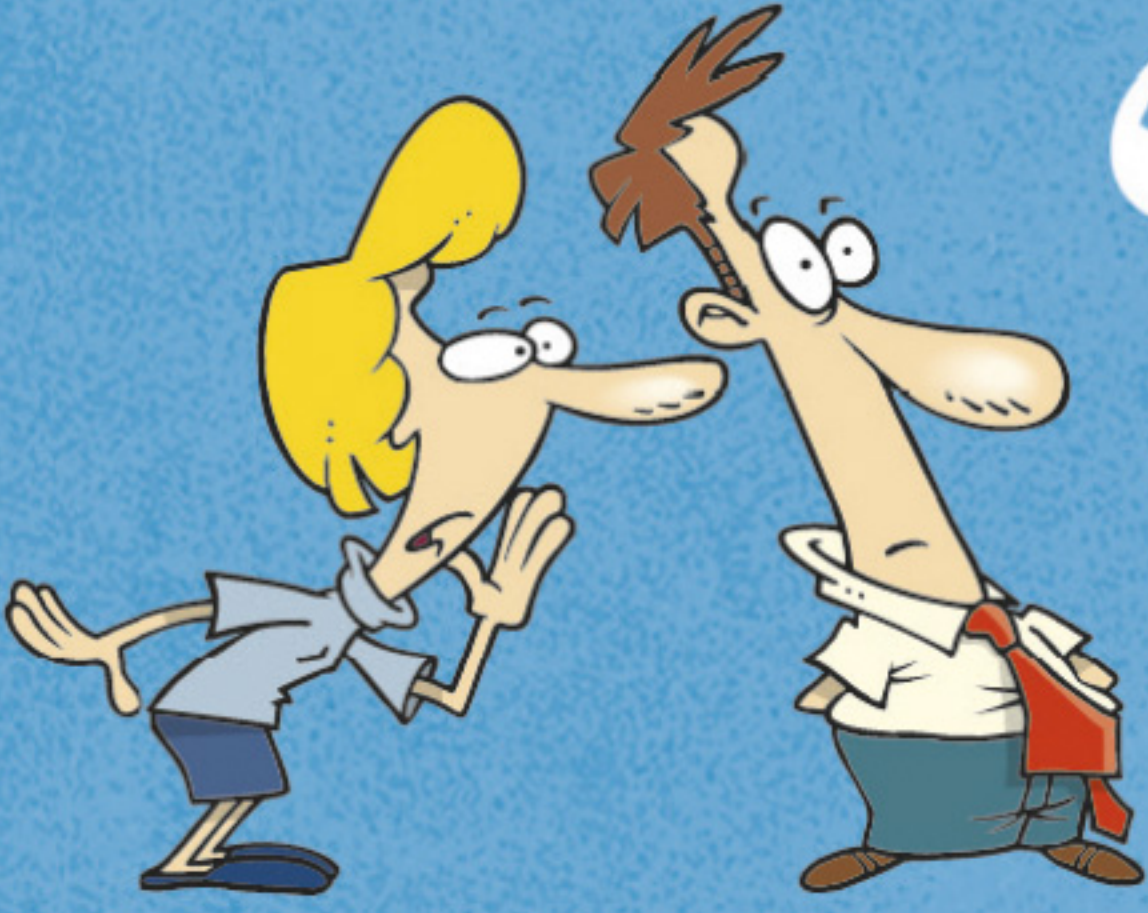

ATA SÖZLERİ VE HİKÂYESLERİ

SELÇEN YÜKSEL ARVAS 2

“DİKKAT! SON BİN YILIN EN ÖNEMLİ
DEDİKODULARINI SAKIN KAÇIRMAYIN!

ATALARIMIZIN BİNLERCE YILDIR KULAKTAN KULAĞA
AKTARDIĞI SÖZLER TEKER TEKER ORTAYA ÇIKIYOR!

AÇ ADAMA DOKUZ YORGAN ÖRTMEK KİMIN FİKRİYDİ? BELEŞ ATIN
DIŞİNDE KAÇ ÇÜRÜĞÜ VARDI? DÜNYA MALININ SON KONUMU
NERESİYDİ? DOĞMAMIŞ ÇOCUĞA BİÇİLEN DON NE RENKTİ?

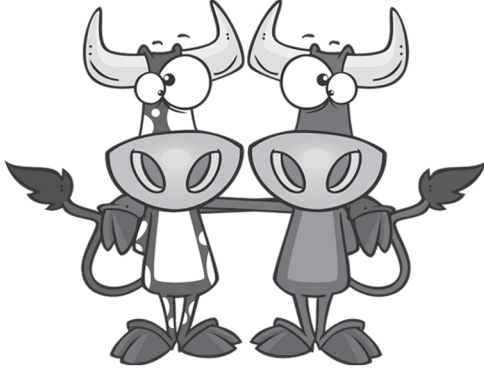
DAMARDA DURAMAYIP ÇIKACAK KANIN
GRUBU NEYDİ? HER GÜN BAKLAVA BÖREK
YİYEN KİŞİ SONUNDA ŞEKER KOMASINA
GİRDİ Mİ? EKMEKLE OYUN OYNAYAN

ŞAHSIN BAŞINA ACABA NELER GELDİ? İŞTE,

HEPSİNİN HİKÂYESİ
BU KİTAPTA!

ADAMIN AHMAĞI MALINI ÖVER

Bir insan malını övdüğünde, onu dinleyenler
o malı kıskanır, o mala karşı hırslanır.
Bu da kişinin bazen malını kaybetmesine
sebep olur.

.....

Köy kahvesinin müdavimleri tavla atarken “Ustaaa,
herkese benden çay!” sesiyle kapıya dönmüşler.

“Hayırdır Halil Emmi, oğlun mu oldu, kızın mı?
Neyin müjdesi bu?”

Halil Ağa neşeli neşeli anlatmaya başlamış:

“Ne oğlanı, ne kızı! Bir çift öküz almışım ki on evlada
on basar” demiş.

Ahali iyice meraklanmış. Halil Ağa devam etmiş:

“Vallah şaştım da kaldım. İyi hayvan, güçlü hayvan demişlerdi de bu kadar olacağını aklım kesmediydi. Hayvan değil makine ikisi de mübarek. Durmak ne, yatmak ne bilmiyorlar. Koca tarlayı tek günde sürüp bitirdiler. İyi para saydım ama karşılığını da aldım ha.”

“Aman maşallah de, kendi gözünle devireceksin öküzleri.”

“Maşallah, maşallah tabii. Ama yalan yok, hiç böylesini görmediydim. Koca sabanı bir çekişleri var, ağzım açık kaldı, otur izle bütün gün.”

Halil Ağa saatlerce ne kadar iyi yapıp da o öküzleri aldığını, öküzlerin ne kadar görülmemiş hayvanlar olduklarını anlatmış, köylüler de ağızları açık dinlemişler.

“Bi gidek de görek ağa” demişler, “Ne menem bir şeymiş bu öküzler.”

“Tabii tabii, gelin” demiş Halil Ağa, “Kendi gözünüzle görün.”

Kahveden birlikte çıkmışlar, soluğu Halil Ağa’nın ahırında almışlar.

Gerçekten de kocaman iki öküz varmış ahırda. Biri sarı, biri kara.

“Anaaaam! Öküz dedin, essahtan da öküz sandık. Bunlar öküz değil deve be!” demiş köylülerden biri.

“He ya, dediğim kadar varmış di mi?” demiş Halil Emmi böbürlenerek.

“Varmış vallaha emmi.”

ADAMIN İYİSİ ALİŞVERİŞTE BELLİ OLUR

Bir insanı tanımanın yolu onu alışveriş sırasında izlemektir. Alacak verecek söz konusu olduğunda bile bir kimse yalan söylemez, ahlak dışı davranışlara sapmazsa iyi insan olduğunu göstermiş olur.

.....

Zamanın birinde, manavlık yapan bir genç, bir kıza talip olmuş.

Kızla tanışabilmek için kızın evine annesini göndermiş.

Kızın anası akşama kıza duyurmadan babasına söylemiş:

“Ah çok övdü anası. Çok iyi bir delikanlıymış. Dükkân da onlarınmış. Durumları da iyi. Benim çok içime yattı, sen ne dersin bey?”

Adam “Hele bir sabah olsun” demiş, “Kimlermiş, necilermiş bir öğrenelim.”

Adam akşam üzeri, hanımının bahsettiği delikanlıyı görmek için manava uğramış.

Manav, beğendiği kızın babasını karşısında görünce hem utanmış hem heyecanlanmış.

“Buyurun efendim buyurun” diyerek hürmetle bir sandalye çekmiş hemen.

Ardından meyvelerinin en güzellerini seçmiş, yıka-yıp adama ikram etmiş.

“Duydum ki kızıma talip olmuşsun” demiş adam, “Bir tanışmak istedim.”

Manav utanarak başını önüne eğmiş.

Adam, delikanlıyı daha fazla mahcup etmemek için lafı değiştirmiş.

“Eee işler güçler nasıl?” demiş.

Tam da delikanlının beklediği yerden çıkmış soru. Başlamış anlatmaya.

İşlerinin ne kadar iyi olduğundan, dükkânın babasının olduğundan, bir tane daha alacağından...” anlatmış da anlatmış.

O sırada müşterisi gelmiş, delikanlı konuşmasına ara verip müşteriye meyve sebze vermiş.

Biraz daha sohbet koyulaşmış ki manava âmâ bir yaşlı adam gelmiş.

“Evladım, hanım domates istedi, iki kilo veriver” demiş kör adam.

“Baş üstüne” demiş delikanlı efendice.

Domatesleri adamın elindeki fileye koymaya başlamış. Müşteriden parayı alıp üstünü vermiş.

Âmâ ihtiyar yavaş yavaş manavdan uzaklaşırken kızın babası gitmek için ayağa kalkmış.

“Otursaydınız efendim, meyvelerimi yemediniz, isterseniz bir çay söyleyeyim size” demiş delikanlı.

“Kalsın” demiş adam, “Ben göreceğimi gördüm.”

Delikanlı “Aman efendim” demiş, “Bilmeden bir kusur mu ettim?”

Adam, “İlk müşterini çok güzel gönderdin” demiş, “Fakat nasıl olsa görüp de itiraz edemez diye âmâ adamın filesine çaktırmadan attığın kötü domatesleri görmediğimi sanma. Adamın iyisi, alışverişte belli olur delikanlı. Bizde sana verecek kız yok, kusura bakma!”

ANASINA BAK KIZINI AL, KENARINA BAK BEZİNİ AL

Kızlar annelerinin birçok huyunu almışlardır.
Bu yüzden bir kızın nasıl biri olduğunu
öğrenmek isteyenler, annesine
benzeyeceğini düşünürler.

.....

Vaktiyle temiz mi temiz, titiz mi titiz bir kadının,
pasaklı mı pasaklı bir komşusuyla evlerinin bahçeleri
bitişikmiş.

Temiz kadın her sabah kalkar, yastıkları, yorganları
havalandırmak için pencereye döker, camın, çerçeve-
nin tozunu alır.

Bir yandan da pasaklı komşusunun evine doğru
bakar kendi kendine söylenirmiş:

“Şu camların haline bak. Örümcek bağlamış artık! Perdelerin biri göğe bakıyor, biri yere. Sobanın isi leş gibi duvarda duruyor. Amaaan aman! Evine varsan baksan daha uyuyordur bunlar analı kızlı. Kızı da gelinlik yaşıta. Hiç demiyor ki bir görücü çıkar, bir isteyen olur, azıcık sağı solu toplayalım. Anca gezme geziyorlar, çatır çatır çene ediyorlar. Amaaan Allah evlerden uzak etsin!”

Temiz kadın evin işini bitirip bahçeye çıktığında yine kendi kendine söylenirmiş:

“Mis gibi bahçeyi bakmaya bakmaya hozan ettiler. Hale bak. Biri evle ilgilense de biri de bahçeye baksın. Şuraya iki gül ekseler, ağaçları sulasalar. Yok anam yok, anca yatıyorlar analı kızlı evde. Anasına bak, kızını al tabii. Anası iş belletmezse kız ne bilsin? O da gezme gezip çene çalmayı öğrendi ancasından. Aaah ah! Ben nasıl yetiştirdim kızları. Sabah gün doğmadan ayağa dikerdim. Akşama kadar iş öğrettim. E noldu? Kapaş kapaş gitti kızlarım. Bu kadının kızı kimin başını yakacak bakalım.”

Akşama kadar iş görürken yorulur, yoruldukça hırslanır, pasaklı komşusuna söylenir dururmuş.

Pasaklı komşu da hakikaten pasaklıymış hani... Ana kız anca giyininip kuşanıp gezmeyi bilirlermiş.

Ne yemek, ne bulaşık, ne çamaşır... Ellerinden kabuklu yumurta yenmez, çizme ile bile evlerine girilmezmiş.

Temiz kadının üç kızı, bir de el bebek gül bebek büyüttüğü oğlu varmış. Kızları evlenmiş, oğlu ile birlikte yaşıyormuş.

Bir gün oğlunun git gide içine kapandığını, eskisi gibi gülüp konuşmadığını fark etmiş.

Biraz sıkıştırınca oğlunun gönlünü birine kaptırdığını anlamış.

“Aman benim gül oğlum, güzel oğlum. Sen kimi istersen hemen dünür düşerim. Yeter ki sen üzülme benim can oğlum.”

Oğlan ağzındaki baklayı çıkarınca kadının başından aşağı kaynar sular dökülmüş.

“Ben, yan komşunun kızını seviyorum ana.”

Kadın kulaklarına inanamamış. Oğlu onunla dalga geçiyor sanmış, ama oğlunun gönlü gerçekten de ondaymış. Kadın diller dökmüş. Ne kadar pasaklı olduklarından, yemeklerinin bir şeye benzemediğinden, anca gezme gezdiklerinden, iş bilmediklerinden dem vurmuş ama nafiye. Oğlanı ikna edememiş.

“Ah be benim akılsız oğlum, hadi iş bilmez, güç bilmez neyse de, çirkin de bir kız. Sen neyini beğendin? Anası gibi çengel burunlu, mucuk gözlü, ayırık dişli, çıkık alınlı. Hani bari güzel olsa. Köyde kız mı kalmadı a evladım. Bula bula bunu mu buldun?”

Ne derse desin oğlanı ikna edememiş. Oğlan başlamış “Onu istemezsen çeker giderim, bir daha yüzümü göremezsin” diye anasını tehdit etmeye.

Kadıncağız da ne yapsın, ayakları geri geri gide gide, kızın evine gidip dünür düşmüş.

Belki kızı vermezler diye hevesleniyormuş ama daha haftasına söz kesilmiş, düğün tarihi konmuş. Kadıncağız iki gözü iki çeşme, kızı gelin almış.

Dokuz ay sonra kucağındaki çengel burunlu, mucuk gözlü, çıkık alınlı torununa bakarken ettiği büyük lafları düşünüp düşünüp ağlamış.

AYDA BİR GEL DOSTUNA
KALKSIN AYAK ÜSTÜNE,
GÜNDE BİR GEL DOSTUNA
YATSIN SIRTİ ÜSTÜNE

Saygıyla karşılanmak, güzel ağırlanmak
isteyen kişi, hiç kimse ile
çok sık görüşmemelidir.

Günün birinde yaşlı adam akşam dükkândan eve gelmiş.

Kapıyı açan karısının ağzı kulaklarındaymış.

“Hayırdır hanım?” demiş adam, “Maşallah pek bir keyiflisin, pek bir neşelisin bugün. Hangi dağda kurt öldü?”

“Aman takılmasan olmaz” demiş kadın, “Bugün bir haber aldım da ondan keyfim yerinde.”

Kocasının meraklandığını gören kadın anlatmaya devam etmiş:

“Hani bizim Mıstaa Emmilerin Hacer var diyordum ya, iki adım ilerimize taşınmış. Aman nasıl sevindim, hemen koştum gittim. O da çok sevindi sağ olsun beni görünce, ablam dedi de başka bir şey demedi. Dolapta ne var ne yoksa döktü ortaya sağ olsun. Akşama kadar pek güzel ağırlandım. İlle bir gün Hacı Abi’mle de gel dedi.”

“E inşallah.”

Karısı neşe içinde akşam yemeğini sofraya getirmiş. Güle oynaya, konuşa güle yemişler.

Kadın hiç durur mu, tutturmuş çaya Mıstaa Emmilerin Hacer’e gidelim, çok ısrar etti diye.

Adamcağız yorgunum falan demiş ama kadın zorla alıp götürmüş adamı.

Mıstaa Emmilerin Hacer ile kocası kapıda misafir görünce çok memnun olmuşlar. Nasıl ağırlayacaklarını şaşırmışlar.

Ev sahibi hanım “Kuru kuru çay” olmaz diye tutturmuş, iki taşın arasında eliyle mis gibi bir börek açmış. Misafirler de bayılmışlar böreğe.

Ertesi gün adam işten gelince karısı yine neşeyle açmış kapıyı.

Karısını görünce “Sen yine arkadaşına gittin herhalde” demiş adam.

“He ya, nasıl da anladın” demiş kadın, “Pazara gittiydim, dönüşte uğradım. Kaç yılın çenesi birikmiş, şu saate kadar sohbet ettik. Sağ olsun pek misafirperver. Yine döktü önüme baklavalara, börekler. Ay yiyemem, artık gitmem lazım, akşama yemek koyacağım dediysem de dinlemedi. İlle Hacı Abi’me ben evden yemek yollarım, sen rahat otur dedi.”

Kadın mutfakta üstü örtülü tepsiyi açmış. “Bak bunları da sana koydu. Cömert kadın sağ olsun” demiş.

Adam tepsideki baklavalara, börekleri görünce oh oh demiş. Besmele çekip hemen başına geçmiş.

Aradan günler geçmiş. Kadın yine her fırsatta eski dostuna uğruyormuş. Arkadaşı da misafirine ne ikram edeceğini şaşıyor, elinde olanı saçıyormuş ortaya.

Günlerden bir gün yaşlı adam dükkândan evine geldiğinde karısının suratı bir karışmış.

“Hayırdır, hanım?” demiş, “Ne bu surat?”

“Bir şeyim yok” demiş kadın, “Canım sıkkın azıcık.”

Adam iyice meraklanmış. “Ne oldu hanım, Allah aşkına söyle” diye ısrar etmiş.

“Aman ne olacak ya. Bugün Mıstaa Emmilerin Hacer’e gittim. Kapısından geçiyordum, iki laflayım diye bir uğrayım dedim. Aman uğramaz olaydım. ‘Abla sen yabancı değilsin, kusura bakma’ dedi, bir uzandı, uzanış o uzanış. Ben gelesiye kadar karşımda yattı. İnsan hiç olmazsa kuru kuru bir çay çıkarır, annnca yattı valla. Misafire hürmet falan kalmamış memlekette!”

Adam gülmüş. “E be hatun” demiş, “Ayda bir gel dostuna, kalksın ayak řtne; günde bir gel dostuna, yatsın sırtı řtne. İçin misafirliği mi kaldı, her gün kadının başındasın. Daha sana kapıyı açtığına şükret.”

BAKAN YEMEZ KAPAN YER

Bir şey elde edilmek isteniyorsa
sadece bakmakla yetinilmez.
Ona sahip olabilmek için harekete
geçmek gerekir.

.....

Vaktiyle el bebek gül bebek büyümüş, bir evin tek kızı olan bir genç kız çok kardeşli bir eve gelin gitmiş.

Aynı evin içinde eltisi, eltisinin çocukları, kayınvallidesi, bekâr kayınlar birlikte yaşıyorlarmış.

Kızcağız eltisi ile birlikte akşam yemeğini hazırlamış.

Ev halkı kalabalık, kalabalık da boğazlı olunca saatlerce yemek yapmışlar.

Sofrayı kurmuşlar, ev halkını buyur etmişler.

Önce ortaya koca bir tencere mis gibi tarhana çorbası gelmiş.

Büyük elti daha mutfaktan çıkamadan, yeni gelin de sofraya oturamadan kayınlar, çoluk çocuk şakır şakır çorbayı bitirip çıkmışlar.

Kızcağız şaşırılmış.

Mutfaktan bulgur pilavının olduğu siniyi almış. Bulgur pilavının üzerinde kocaman da kızarmış bir tavuk varmış.

Siniyi sofraya koymuş, mutfaktan ayran getireyim doldurayım demeye kalmadan çatır çutur onu da yiyip çıkmış ev halkı.

Yeni gelincağıza lokma kalmamış. Ağlamaklı olmuş, mutfağa gitmiş.

Mutfağı toplayan eltisine “Yenge, yemek bitti bile. Her şeyi silip süpürdüler, bize lokma bırakmadılar” demiş.

Yengesi gülmüş.

“Ben de yeni gelin geldiğimde çok aç kaldıydım. Allah’tan gözüm erken açıldı” demiş.

Sonra da tezgâhın altına ikisi için sakladığı çorbayı, pilavı, tavuk etini ve ayranı çıkarmış.

“Bakan yemez, kapan yer kızım, aç gözünü de kalabalık evde aç kalma” deyip gülmüş.